

Amerika ve Rusya'nın Çatıştığı Özbekistan Mirziyoyev "Altın Orta Yol" mu Arıyor?

Bugün dünyadaki jeopolitik durum oldukça gergin bir hale gelmiş olup hem sömürgeci kafirlerin hem de onlara tabi zayıf ülkelerin derin bir endişe hissettikleri gözlemlenmektedir. Şüphesiz böyle bir karışık ruh hali, Mirziyoyev başkanlığındaki Özbekistan hükümetinden de uzak değildir. Bunu ise, Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in 22 Aralık'ta Cumhuriyet Maneviyat ve Aydınlanma Konseyi'nin genişletilmiş toplantısında yaptığı konuşmadan anlamak mümkündür; zira konuşmasında diğer hususların yanı sıra şunları demiştir: "Hedeflerini ve çıkarlarını ağırlıklı olarak diplomasi ve siyaset üzerinden koruyan dünyanın güçlü merkezlerinin, artık açık baskı, yüzleşme ve çatışma yoluna yöneldiğine hepimiz şahit olmaktayız. Maalesef bu tür geniş kapsamlı ve oldukça çalkantılı olan süreçlerin etkisi, Orta Asya bölgesini ve onun bir parçası olan ülkemizi de terk etmiyor. Böylesine karmaşık ve tehlikeli bir durumda, Özbekistan'ın ulusal çıkarlarına uygun doğru bir yolu bulması kesinlikle kolay değildir." Mirziyoyev bu ülkelerin hangileri olduğundan bahsetmemiş olsa da ancak dünyadaki güç merkezleri derken esas olarak Rusya ve Amerika'yı kastettiği açıktır. Aynı şekilde benzer baskıların, 2023 yılında ABD Dışişleri Bakanı Blinken'in ziyaretinden bir hafta sonra Surhandarya'da yapılan toplantıda yaşandığını da bildirilmiştir. Mirziyoyev'in bu sözleri insanların önünde açıkça söylemesindeki amacı, mevcut karmaşık durum karşısında hükümetin siyasi beceriksizliğini örtbas etme girişimidir. Daha açık bir ifadeyle Mirziyoyev, Özbekistan hükümetinin büyük güçlerin baskıları karşısında her birini tatmin edecek "Altın Orta Yol" bulmanın çok zor olduğunu vurguluyor. Sanki o halka şöyle demek istiyor: "Bizleri iyi anlayın, işimizin kolay olduğunu da sanmayın, zira büyük güçleri aynı anda memnun etmek yeterli olmuyor..."

Peki son dönemde Amerika ve Rusya, iki ana rakip güç olarak bölgedeki, özellikle de Özbekistan'daki nüfuzlarını güçlendirmek için ne gibi adımlar attılar ve bu ikisinin baskıları nelerdir? Veya bu tür güç mücadelesinin sonuçları nelerdir? Gerçekten de Özbekistan için Mirziyoyev'in işaret ettiği "Altın Orta Yol" dışında uygun bir çözüm yok mudur? Diğer bir ifadeyle Amerika ve Rusya gibi sömürgeci güçlere boyun eğmekten başka bir seçeneğimiz yok mudur? Bizler bunların günümüzün en acil soruları olduğu gibi bunun bir ölüm kalım meselesi olduğuna inanıyoruz; bu nedenle halkımız bu konuyu derinlemesine düşünüyor ve kesinlikle en doğru cevabı ve çözümü arıyorlar. Buna göre bu makaledeki analizde, detaylı bir şekilde bu sorulara ele alacağız ve sonunda özetle kurtuluş yoluna değineceğiz.

Öncelikle Amerika'nın son dönemde Özbekistan'a yönelik attığı bazı adımlara bir göz atalım. İçişleri Bakanlığı'nın geçen yıl 27 Kasım'da başlattığı organize suçla mücadele önlemlerinin ülke geneline yayıldığı bilinmektedir. Bu "temizleme" olayı, Mirziyoyev'in iktidara gelmesinden bu yana "sokak kanunu" destekçilerine ve "gayri resmi otoritelere" yönelik ilk ve en büyük operasyonu sayılır. Nitekim 12 Aralık itibarıyla açıklanan resmi verilere göre olayda 103 kişi tutuklandı ve 38 ceza davası açıldı. Bundan daha da önemlisi, devlet başkanına bağlılıklarını göstermek için onu öven bazı meşhur "gayri resmi otoriteler" bile bu olayın "kapanından" kurtulamadılar. Peki Mirziyoyev bir anlamda bazı "sadık" kişileri kurban etmeye mi çalıştı ve buna yönelik ciddi nedenler var mıdır? Bu nedenlerin temel olarak iç ve dış kaynaklı olduğunu söyleyebiliriz.

İlk olarak dış nedenleri ele alalım; Ortadoğu bölgesindeki mübarek Filistin topraklarında ortaya çıkan çalkantılı durumdur; yani "Aksa Tufanının" gölgesinde iman ile küfür arasındaki cihattır. Nitekim Amerika'nın liderlik ettiği kâfir Batı ve kafaları karışık olan necis Yahudiler, bu beklenmedik saldırı karşısında ne yapacaklarını bilemediler; bu yüzden özellikle çocuklar, kadınlar ve yaşlılar olmak üzere Gazze halkını toplu bir şekilde öldürmeye başladılar. İşte bu yüzden özellikle İslam dünyası olmak üzere bütün dünya sarsılmış, küfür ve tabileri için çok tehlikeli bir durum ortaya çıkmıştır...Dahası İslam dünyasında cihadi bir ruh ortaya çıkmıştır. Bundan daha da önemlisi kutsal Filistin topraklarındaki Kudüs'ü işgalci Yahudilerden

kurtarmanın tek çözümünün, tüm ümmeti tek bir bayrağın altında birleştirecek olan Hilafetin yeniden kurulmasının idrak edilmesi yaygın bir hale gelmiştir. Gerçek şu ki Müslümanların, Filistin sorununun çözümüne kendi akideleri üzerinden -İslam akidesi açısından- bakmaya başlamaları, Batı dünyasına, özellikle de küfrün başı Amerika'ya ve onun ajanlarına yönelik eşi benzeri görülmemiş bir darbe mesabesinde. Bu da Amerika'nın Ortadoğu'da ve İslam dünyasında planladığı tüm projelerin teorik ve pratik olarak başarısızlıkla sonuçlandığı anlamına gelmektedir.

Aynı şekilde Özbekistan Müslümanları da İslam ümmetinden ayrılmaz bir parçadır. Buna göre gerçeğe en yakın olan şey, İslam ülkelerinin başındaki tüm yöneticiler gibi, Mirziyoyev hükümetinin de -çeşitli baskılarla da olsa- ülkemiz halkının duygularını dizginlemek ve devletin gücünü ortaya koymak için tavsiyeler almış olmasıdır. Bu arada bugün Özbekistan da dahil olmak üzere İslam dünyasındaki ülkelere bağlı savunma güçleri, esas olarak Müslümanları sessizlik ve aşağılanma sınırları içinde tutmaya odaklanmışlardır. Ne yazık ki bu iğrenç gerçeklik, özellikle Ortadoğu'da yaşanan son olaylarla birlikte daha da belirgin hale gelmiştir. Aslında dünya halklarının, hatta diğer dinlerin temsilcilerinin Gazze'deki toplu katliamı protesto ettikleri ve çeşitli şekillerde memnuniyetsizliklerini ortaya koydukları bir dönemde Özbekistan'daki cami imamlarının, mazlum Filistinli Müslümanların hakları için dua etmeyi bile uygun görmemeleri, bu bizim sözlerimizin açık bir delilidir. Zira Hükümet, camilerde Gazze halkına sempati duyulmasının ve onları dualarda anmanın Müslüman gençlerde cihat ruhunu geliştirdiğini düşünmekte ve bu konuda oldukça ihtiyatlı davranmaktadır. Diğer bir ifadeyle gençlerimiz arasında değerlerimizi ve dini kutsallarımızı korumak için cihatçı ruhunun ve nefsi feda etmenin gelişmesi, Amerika ve Rusya gibi sömürgeci ülkelerin çıkarına değildir. Bu nedenle ajan hükümetlerden şiddetle bunu önlemek için harekete geçmelerini talep ediyorlar ve bugün olanlar da işte bu yüzden oluyor.

İç sebeplere gelince; "Sokak" fikrinden sorumlu olanların ve bazı "gayri resmi otoritelerin" devletin çizdiği kırmızı çizgileri aşarak perde arkasından bir devlet gibi davranmaya başladıkları söylenebilir. Bu durum da doğal olarak devletin disiplinini ve itibarını kaybetmesi anlamına gelmektedir. Bu nedenle devlet, toplumun sadakatini zedeleme potansiyeli taşıyan ve insanların gözünde devletin gücü hakkında şüphe uyandırabilecek suç dünyasının tüm temsilcilerinden toplumu temizlemeye ihtiyaç duymuştur. Böylece devletin tek yönetici ve gücün ana kaynağı olduğu çıkarımı, halkın zihninde pekişmiş olsun. Ancak yukarıda da söylediğimiz gibi bu tür baskınlar, organize suçu tamamen ortadan kaldırmayı amaçlamıyor, aksine iç ve dış faktörlerden dolayı ikiyüzlülükle yapılıyor. Dolayısıyla hükümetin hedefi, "sokağı" tamamen bu unsurlardan temizlemek olmadığı gibi talep edilen kapsamda elinde programları da yoktur. Ayrıca zalim Kerimov döneminde hükümetin, bazı suçluların eliyle bir takım karanlık işler yaptığını ve bunları kendi çıkarları için kullandığına dair yeterli kanıtlar da vardır. Nitekim bu konudaki şüphelerde biri de, mevcut baskınların Mirziyoyev'in iktidara gelmesinden yaklaşık 8 yıl sonra gerçekleşmiş olmasıdır.

Ayrıca Amerika ve Batılı ülkeler, sürekli olarak Özbekistan hükümetinin yolsuzlukla mücadele etmesini ve hukukun üstünlüğünü sağlamasını talep ediyor. Çünkü bunun gerçekleşmesi durumunda, farklı şekillerde Özbekistan toplumuna girmeleri ve orada kök salmaları daha kolay olacaktır. Nitekim Aralık 2023'te çeşitli düzeylerdeki liderlere karşı alınan yolsuzlukla mücadele önlemleri, hükümetin Batılı ülkelerin taleplerine uyuyormuş gibi görünmeye çalıştığına işaret ediyor. Yolsuzlukla mücadelenin zirveye ulaştığı günler; 19 Aralık'ta Taşkent şehrindeki Uluslararası İş Merkezi topraklarında uluslararası toplumun yolsuzlukla mücadele çabalarını temsil eden anıtın açılış töreninde gerçekleşmiştir. Törene, Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ve Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamed es Sani de katılmıştır. Bu yolsuzlukla mücadeleyi temsil eden anıtın açılış törenine Katar Emiri'nin ziyareti, kesinlikle bir tesadüf değildir. Dolayısıyla bu "yolsuzlukla mücadele tiyatrosundan" başka bir şey değildir; bu şekilde hükümet, ilk olarak dünyaya, özellikle de büyük yatırımcılara yolsuzlukla mücadele konusunda ciddi olduğunu göstermeye, ikinci olarak da hayal kırıklığına uğrayan ve hükümete karşı umutsuzluğa kapılan kişilere yeni bir umut vermeye ve güveni yeniden inşa etmeye çalışmaktadır. Ancak bu olaylarda hiçbir üst düzey bakanlık yetkilisinden bahsedilmedi; sadece eski bir bakan vardı ve geri kalanların

çoğunluğu ise -vali yardımcılarını ve bazı ofis ve daire yetkilileri- gibi orta düzey yetkililerden oluşuyordu ve bu çalışma, sanki her şey önceden hazırlanmış gibi kısa bir sürede gerçekleştirildi. Bu nedenle hükümetin bu eylemleri, sırf kamuflajdan başka bir şey değildir.

Amerika'nın ve Batı'nın çıkarlarına hizmet eden bir diğer husus da, "Cedidizm" in bir ideoloji olarak daha fazla propagandasının yapılmasıdır. Bu konuda öncü olan ise bizzat Mirziyoyev'dir. Zira bu toplantıda bu konu hakkında şu şekilde bahsetmiştir: "Ülkemizin yeni ve yüksek bir kalkınma aşamasına girdiği bir dönemde, seleflerimiz gibi, su ve hava gibi Batı bilimlerinin başarılarının yanı sıra milli değerler ruhuyla yetişmiş olgun kadrolara ihtiyacımız vardır. Beğenseniz de beğenmeseniz de halkımız yeni atalarımızın gösterdiği yolu takip etmelidir." Yeni fikirler o dönemde, Türk milliyetçiliğine dayanıyordu ve Rus sömürgeciliğine karşı bir yönelimdi. Bu nedenle bunun geniş ölçekte propagandasının yapılmasının Amerika için iki çıkarı vardır. Birincisi; Müslüman halkımızın İslam'a olan arzusunun artmasının yanı sıra İslam'ı bir ideoloji olarak algılamasının artması nedeniyle, hükümetin milliyetçi fikirleri siyasal İslam'a karşı bir silah olarak kullanmayı planlaması. İkincisi; ABD'nin, Özbekistan hükümetinin propagandasının da yardımıyla, Cedidizm Hareketi'nin gözle görülür tezahürlerini yok eden Sovyet baskısını açığa çıkararak Rusya'yı vurmaya hedeflemesi. Yani Amerika, Ruslara karşı nefreti körüklemek ve onun imajını çarpıtmak yoluyla Rus düşmanlığını geliştirmek istiyor. Rusya'nın, Özbek toplumundaki modernist fikirlerin desteklenmesiyle de ilgilendiğini vurgulamak gerekir; ancak sadece bunu, insanların dikkatini siyasal İslam'dan uzaklaştırmak ve Rusya'nın karanlık tarihini hatırlatarak Rus şovenizmine yönelik nefreti artırmamak şartıyla gerçekleştirebilir. Bu nedenle Rusya, bu çalışmanın en ince ayrıntısına kadar kendi kontrolünde yapılmasını istiyor; çünkü cedidizm fikirleri, ümmetin Hilafetin altında birleşmesiyle değil, tamamen Türk devletlerinin örgütlenmesinin temel düşüncesi olan, yani "Türk halklarının birliği" anlamına gelen Türk milliyetçiliğiyle örtüşmektedir!!!

Batı ve özellikle Amerika'nın çıkarları söz konusu olduğunda, ülkemizdeki toplumsal cinsiyet eşitliği politikasının uygulanmasından bahsetmemek mümkün değildir. Zira Özbekistan bu bağlamda Orta Asya bölgesinde lider bir ülke haline gelmiştir. Nitekim Uysmedia dergisi, avukat, sosyolog ve uluslararası uzman Halide Azigulova ile cinsiyet eşitliği konuları hakkında bir röportaj yapmış ve diğer hususların yanı sıra şunları söylemiştir: "Kazakistan'a göre daha az demokratik kabul edilen Özbekistan'da aile içi şiddete ilişkin cezai sorumluluk belirlenmiştir. Dolayısıyla Özbekistan, Kazakistan'ı geride bırakmıştır; çünkü ülkede aile içi şiddet ve çocuklara yönelik şiddet suç sayıldığı için çok eşliliğin teşvik edilmesi bile yasaklanmıştır." Elbette bu sözlerde bir ruh vardır. Zira Amerika, bu tür sosyal ve siyasi projeleri hayata geçirip geliştirmek yoluyla Özbekistan'ı bölgenin lider ülkesi haline getirme planını ortaya koyuyor. Ki toplumsal cinsiyet eşitliği politikası bu bağlamda özel bir yere sahiptir. Ama halkımızın gerek aile kurma gerekse boşanma konusunda olsun içtimai alanda ağırlıklı olarak İslam şeriatına ve boşanma hükümlerine tabi oldukları bilinmektedir. Dolayısıyla Amerika, cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını yetersiz bulup karşı çıkıyor ve bu bağlamda Özbekistan hükümetine, kanun çıkararak ve etkinlikler düzenleyerek propagandayı güçlendirmesini tavsiye ediyor. Hükümetin ise "Lebbeyk-emrine amadeyim" şeklinde cevap vermekten başka bir çaresi yoktur! Örneğin yukarıda uzmanın da söylediği gibi hükümet, aile içi ve çocuğa yönelik şiddeti suç sayan, çok eşliliği, ona teşvik edilmesini ve benzerlerini önleyen bir yasayı kabul etmiştir. Bundan dolayı son zamanlarda 18 yaşın altındaki kız öğrencilerin nişanlanması ve evlenmesi sansasyon yarattı, hükümet yetkilileri buna izin veren aileleri uyardı ve aynı şekilde bu tür evlilikleri bilen imamlar da cezalandırılacaklar, hatta bazıları yargılandılar bile. Ayrıca "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konusunda En İyi Gazeteci" ve "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konusunda En İyi Devlet Dairesi" gibi ödül törenleri düzenlendiği gibi "Yılın Kadını", "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Alanında Aktivist" gibi ulusal yarışmalar da düzenlendi... Dolayısıyla Özbekistan bu bağlamda bölgeye liderlik ediyor. Ancak sözde cinsiyet eşitliği rezilliği, övülmeyi ve gurur duymayı hak eden bir şey değildir; bilakis aksine aziz Müslüman halkımıza yeni karamsarlıklar getiren bir felakettir. Dolayısıyla sömürgeci kafir Amerika, son dönemde bu tür adımlar atarak Özbekistan'daki etki ve nüfuzunu güçlendirmeye çalışıyor. Nitekim burada, Amerika'nın ekonomik ve diğer faaliyetlerine değinmedik; çünkü bunları, bir dizi makale ve yorumlarla ele almamız gerekir.

Rusya'nın atmış olduğu adımlara gelince; her ne kadar Ukrayna'ya karşı savaş onu tamamen bitkin bırakmış olsa da ancak onun Orta Asya'ya olan ilgisi azalmamıştır; çünkü onun bölgemiz dışındaki diğer yerlerde önemli bir etkisi kalmamıştır. Bu nedenle Rus hükümeti, özellikle řu anda Orta Asya'yı bir ölüm kalım meselesi olarak görüyor. Zira şayet burayı da kaçırırrsa, Rusya'nın uluslararası sahnede büyük bir güç olarak varlığı sona erecektir. Bu yüzden son dönemde Rusya'nın, başta Özbekistan olmak üzere Orta Asya'da siyasi müdahale ve ekonomik projelerin yanı sıra kültürel alanda da birtakım eylemleri hayata geçirmeye çalıştığını görüyoruz. Ama Rusya'nın her türlü sorunlarına çözüm üretmek arkasında insanlara liderlik edebilecek ideolojik bir ülke olmadığı bilinmektedir. Bunu ise en acı verici ve zayıf nokta olarak kabul etmiyor. Bu nedenle Rusya, Özbekistan da dahil olmak üzere Orta Asya'da Sovyet yönetimi döneminin bıraktığı sosyalist ideolojinin kalıntılarından yararlanmaya çalışıyor. Örneğin bölgedeki devlet dairelerinde halen Rusçanın ana dil olarak kullanılması, yerel halkın Rusçayı ikinci dil, hatta bazı bölgelerde birinci dil olarak kullanmaları ve birçok Rus okulunun ve Rus yüksek öğretim kurumlarının şubelerinin varlığı; evet tüm bunlar, Rusya için oldukça uygundur. Nitekim Rusya, Rus dilinin statüsünü güçlendirmek ve geniş çapta yayılmasını sağlamak amacıyla 17 Ekim 2023'te Biřkekte düzenlenen BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) Zirvesi'nde Rusya, "Uluslararası İletişim Dili Olarak Rus Dilinin Desteklenmesi ve Geliştirilmesine İlişkin BDT Devlet Başkanları" bildirgesi" ve "Rus Dili İçin Uluslararası Örgütünün Kurulmasına" ilişkin anlaşmalar gibi iki önemli belgenin kabul edilmesini sağlamıştır. Rus dilinin Özbekistan'daki konumuna baktığımızda, halen statüsünü koruduğunu görmemiz mümkündür. Hatta başkent Taşkent'te özellikle Rus dili oldukça yaygın ve güçlü bir etkiye sahiptir. Örneğin devlet kurumlarında, özellikle de üst düzey pozisyonlarda iş bulabilmek için Rusça dilinin bilinmesi zaruridir. Bu nedenle ebeveynlerin çocuklarını Rus okullarına göndermeye çalıştıklarını görüyoruz. Nitekim verilere göre 2018 yılında Taşkent'te Rus okullarına çocuk gönderme oranı sadece %48 iken, 2020 yılında bu rakam %55,5'e yükselmiştir. Bu nedenle artık başkentteki çocukların yarısının Rus okullarında eğitim gördüğünü güvenle söyleyebiliriz.

Dil meselesi eğitimle bağlantılı olduğundan dolayı Rusya, Özbekistan'daki eğitim sistemini etkilemeye devam ediyor. Örneğin 18 Eylül'de Özbekistan ve Rusya hükümet başkanları düzeyindeki ortak komitenin dördüncü toplantısı Moskova'da yapıldı. Nitekim toplantıda Rusya Federasyonu Başbakanı Mihail Miřustin, Rusya tarafının Özbekistan'da eğitimin Rus dilinde ve Rus programları temelinde öğretildiği birkaç okul inşa etmeye hazır olduğunu açıkladı. Rusya Başbakanı şunları söyledi: "Bu sayede öğrenciler, Rus kültürünü ve geleneklerini daha iyi tanıyabilecekler. İlgili olduğunuzu gösterirseniz, talebi bu bağlamda değerlendireceğiz." Bunun üzerine Özbekistan Başbakanı Abdulla Aripov teklifin kabul edileceğini söyledi ve diğer hususlarını yanı sıra şunları da dile getirdi: "Eğitimin Rusça olarak yapılacağı okulların inşa edilmesi teklifini memnuniyetle karşılıyoruz. Özbekistan'da 10 binin üzerinde genel eğitim okulu bulunduğunu ve bunların yüzde 10'unun Rusça eğitim verdiğini söyleyebilirim." Ayrıca Rusya Büyükelçisi Oleg Malginov 2023 yılı kapanış basın toplantısında şunları söyledi: "2024 yılında Rusya, Özbek öğrencilerin Rus yükseköğretim kurumlarında eğitim görmeleri için bütçeden 800 pay ayıracaktır." Böylece Özbekistan'da, Rus yükseköğretim kurumlarında eğitim görmeye olan ilginin hala yüksek olduğunu gözlemliyoruz. "Özbekistan, Rus yükseköğretim kurumlarında eğitim görmek için gelen öğrenci sayısında lider konumdadır." Ona göre 4.000'i tıp alanında olmak üzere 53.000'den fazla Özbek öğrenci Rus programlarında eğitim görüyor ve 57 Özbek uzmanı da Rusya'da tıp eğitimi almıştır. Ayrıca Rusya'nın önde gelen 14 yüksek öğretim kurumunun şubeleri Özbekistan'da da faaliyet göstermektedir. Nitekim Moskova Devlet Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Taşkent şubesi alanında, "Rus Eğitimi. Taşkent -2023" uluslararası eğitim sergisi düzenlendi ve buraya Rusya Federasyonu'nun 24 şehriden 53 eğitim kurumu katıldı. Dolayısıyla Ruslar, Özbekistan'da Rus dilinin gelişmesi ve daha fazla yeni eğitim kurumlarının açılması konusunda özgürce konuştukları bir dönemde, Özbekistan tarafının Rusya'da Özbek anaokulları ve okulları açılması önerisini şiddetle ve tehditkâr bir şekilde reddettiler. Zira Ekim 2023'te Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İdaresi Gençlik Politikası Dairesi Başkanı Kahramon Koronboev Moskova'ya giderek Rusya Devlet Duması Başkan Yardımcısı Vladislav Davankov ile görüştü ve Rusya hükümetinden, Özbek

diasporasının pahasına ülkedeki göçmen işçilerin çocukları için özel anaokulları ve okullar açılmasına yardım etmesini istedi. Bunun ardından Rus Milletvekili Mihail Delyagin, bu girişimin ülke yasalarıyla örtüşmediğini söyleyerek Özbekistan'ın Rusya'dan vatandaşlarını alması gerektiğini iddia etti. Bunun üzerine Rusya Duması Başkan Yardımcısı Pyotr Tolstoy, başta Özbekistan olmak üzere eski Sovyetler Birliği ülkelerindeki Rusya topraklarında çalışan göçmenlerin pahasına Rusça dil okulları inşa edilmesini önerdi. Bunlar yetmezmiş gibi Rus yazar, "Putin Takımı" toplumsal hareketinin üyesi ve Rus Askeri ve Siyasi İşler Muhafız Alayı komutan yardımcısı Zahar Prilepin, eski Sovyetler Birliği topraklarının Rusya Federasyonu'na ilhak edilmesini ve orada yaşayanlara Rus dilinin öğretilmesini önerdi. Nitekim konuşmasında, "göçmenlerin Rusya'da değil, geldikleri ülkelerde, örneğin Özbekistan'da eğitim görmeleri gerektiğini" söyledi. Özbekistan hükümeti ise, Prilepin'in lisanı üzerinden gelen Rusya'nın küstahlığına karşı Rusya büyükelçisini Dışişleri Bakanlığı'na çağırıp "derin endişesini" dile getirmek dışında başka resmi bir açıklama yapmadı! Bundan sonra Rusya ile Özbekistan arasındaki ilişkilerin eşit ortaklık ve iş birliğine dayalı olduğunu kim söyleyebilir ki? Tam tersine bugün sıradan insanlar bile Rusya ile Özbekistan arasındaki ilişkinin efendi-köle ilişkisi gibi olduğunu anlamışlardır.

Özbekistan'da Rus nüfuzunu korumaya çalışan araçlardan biri de medya sektörüdür. Zira Bilgi ve Kitle İletişim Ajansı'ndan alınan bilgiye göre, 2022 yılında Özbekistan topraklarında dağıtımına izin verilen yabancı televizyon kanallarının sayısı 50'den 192'ye çıkmıştır. Bunlardan yaklaşık 100'ü Rus medyası olarak kabul ediliyor. Buradan da halkımızın büyük bir kısmının, Rus siyasi propagandasının, gelenek ve göreneklerinin, sanatının, filmlerinin ve dizilerinin etkisi altına girdiği ortaya çıkmaktadır. Doğal olarak burada, Rusça konuşan nüfusun çoğunlukta olması önemli bir rol oynamaktadır.

Buna ek olarak Rusya hükümeti, eğitim ve kültür alanında bir dizi projeyi güçlendirmeyi planlıyor; nitekim bu, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in 18 Aralık'ta düzenlenen Bağımsız Devletler Topluluğu Hükümet Başkanları Konseyi toplantısında katılımcılara yaptığı konuşmada açıkça ortaya çıkmıştır. Zira konuşmasında diğer hususların yanı sıra şunları söylemiştir: "Adet, gelenek, dil, edebiyat, sanat ve halk sanatları gibi gerçekten eşsiz bir kültürel uyumu miras aldığımız konusunda benimle aynı fikirde olacağınızı düşünüyorum. Bizim misyonumuz bu ortak çok uluslu mirası mümkün olduğunca korumak ve onu yeni içeriklerle zenginleştirmektir." ... "Bizler, film ve televizyon projelerinin hayata geçirilmesini, klasik ve popüler müzik yarışmalarının düzenlenmesini tam bir şekilde destekliyoruz. Rusya'nın halihazırda Avrasya Film Akademisi'nin kurulması, Avrasya Sinema Ödülü'nün kurulması ve Uluslararası Şarkı Festivali "Intervidenie"nin yeniden canlandırılması da dahil olmak üzere bir dizi ilgili girişimi ortaya koyduğunu belirtmek gerekir." Ayrıca Rusya, Konseyin başkanlığı sırasında, Bağımsız Devletler Topluluğu bölgelerinde Rus dilinin daha geniş ölçekte yayılması meselesine de özel önem verecektir. Yine Özbekistan'ın son yıllarda BDT'ye aktif olarak katılmasına ve 20'den fazla sektörel iş birliği kuruluşuna ve öncelikli alanlarda 24 önemli anlaşmaya dahil olmasına dikkat çekilmiştir.

Dolayısıyla Rusya'nın, Orta Asya ve Özbekistan'a yönelik büyük planları vardır. Zira Rusya hâlâ bu ülkeyi kendi çiftliği olarak görüyor ve bölge liderlerine emir verici bir tavırla muamele ediyor. Bu, sömürgecilik havasını teneffüs etmeye çalışan Rusya için normal bir durumdur. Buna ek olarak bu başkan ve onun liderliği altındaki hükümetler, henüz bağımlılık zihniyetinden kurtulamadılar; zaten onlar başlarını öne eğip elleri göğüslerinin üzerinde olduğu sürece onlardan başka ne bekleyebiliriz ki?! Daha da üzücü olan ise Cumhurbaşkanı Mirziyoyev'in Rusya ve Amerika'nın taleplerini dengelemenin bir yolunu bulmaya çalışmasıdır. Ancak bunun imkansız olduğunu bilmiyorlar mı?! Zira sonuçta bu sömürgeci güçler, ülke tamamen kendilerine ait olana kadar memnun olduklarını söylemeyecekler, aksine çeşitli siyasi ve ekonomik baskılar uygulamaya devam edeceklerdir. Bunun en açık örneği, halklarını zulmün pençesinde tuttukları ve onları haklarından mahrum bıraktıkları halde ancak sonuçta aynı efendilerinin elleriyle trajik sonuçlara maruz kalan Kaddafi, Saddam Hüseyin ve Kerimov gibi hayatları boyunca efendilerini memnun etmeye çalışan kişilerin hayatıdır.

Şimdi yazının başında da belirttiğimiz gibi asıl soruya geliyoruz. Peki dünyanın bir kaosa dönüştüğü, yaşamın giderek zorlaştığı bu çağda Müslümanlar olarak bizim önümüzde, Amerika ve Rusya gibi şeytani sömürgecilere bakıp her eylemin standardı olarak “Altın Orta Yol” ile yaşamaktan başka bir seçenek var mıdır? Bu soruya, kesinlikle kurtuluş için gerçek bir yol vardır şeklinde cevap verebiliriz. Bu da Mirziyoyev liderliğindeki Özbekistan hükümetinin, nüfusun çoğunluğunun Müslüman olduğu gerçeğini dikkate alarak Müslümanların dini görüşlerini ve memnuniyetlerini gözeterak siyaset yapmak yoluyla insanlarla entegre olmanın bir yolunu araması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu nedenle Cedidizm gibi yozlaşmış ve dar milliyetçi fikirleri ve Batı'nın cinsiyet eşitliği gibi yozlaşmış uygulamalarını bir kenara bırakmanın yanı sıra Kur'an ve hadis dili olan Arapça yerine Rusça ve İngilizceye geniş bir yol açmak gibi öldürücü hususları da bir kenara bırakıp halkımızın temel maslahatını gerçekleştirmek için doğru politikayı izlemeye başlamak oldukça zaruridir. İşte sadece o zaman o kafir sömürgeci devletlere bağımlılıktan kurtulacağız; tabii bu da cesaret, azim ve siyasi iradeyi gerektirmektedir.

Bu, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik işgali devam ettiği gibi Yahudilerin dünyanın gözü önünde Filistin halkına yönelik zulmünün ve artan saldırılarının devam ettiği tehlikeli bir dönemde özellikle Özbekistan gibi aleni, bazen de gizli tehditlere maruz kalan ülkeler için çok acil bir meseledir. Kesinlikle bugünkü durum, bu tür amansız mücadeleler gerektiriyor. Zira bu mücadele sonrasında kazanılan özgürlüğün ve onurun bedeli, kaybettiklerimizle kıyaslanamayacak kadar daha yüksektir. Çünkü kaybedilen şeyler -deyim yerindeyse- bu dünyanın ıvır zıvırı olup kazanılanlar ise bu dünyada izzet ve zafer, ahirette ise sonsuz bir kurtuluştur!

Bu ameli yapabilmek için Özbek hükümetinin öncelikle ve her şeyden önce halkımızı bu ruhla kültürlendirmesi gerekiyor. Bu nedenle de devletin İslam düşüncesini kabul etmesi ve ona bağlı kalması gerekiyor. Şayet Özbekistan kendi kararına sahip olur, halkı İslam esası üzerinde birleştirir, Allah'a tevekkül eder ve sömürgecilere karşı cesur bir duruş sergilerse, işte o zaman halkımız böylesine özverili ve fedakâr liderleri asla terk etmeyecektir; zira devletin, halkının dışında güçlü bir desteğe sahip olması imkansızdır. Ayrıca bizler, etrafımızdaki kardeşlerimizin ve Afganistan ve Pakistan'daki komşu halklarımızın da bizi bu konuda yalnız bırakmayacaklarından eminiz; çünkü onlar kardeş halklar oldukları gibi bizimle aynı sorunu paylaşmaktadırlar; bu sorun ise, Hilafet Devleti'nden mahrum kalmaları karşılığında her şekilde sömürgecilik belasına maruz kalmalarıdır. Şimdi bir düşünün; şayet durum bu şekilde olsaydı, bir araya geldiğimizde oluşacak güç ne kadar büyük olurdu!

Evet, Özbekistan hükümetinin elinde, İslam temelinde böylesine büyük bir birliği hayata geçirme seçeneği ve fırsatı vardır. Ancak ne yazık ki hükümet, kendi çıkarları için aşağılayıcı bir şekilde sömürgeci kâfirlerin taleplerine boyun eğmekten öteye gidemiyor. Hiç şüphe yok ki bu azim amel, -isteseler de istemeseler de- Allah Azze ve Celle'nin yardımıyla yakın gelecekte mutlaka gerçekleşecektir! Bu aşamada mesele, böylesine şerefli bir görevi kimin üstleneceği ve Allah'ın davetine “Lebbeyk-emrine amadeyim” şeklinde cevap verecek ilk kişinin kim olacağıyla ilgilidir! **“Ey iman edenler! Hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah ve Rasulü'ne icabet edin.”** [Enfal 24]

Allah Azze ve Celle'ye, dün İslam ile parlayan aziz beldemizi, bugün bir kez daha Hilafet Devleti'nin başlangıç noktası alacak büyük konumuna ulaştırması için dua ediyoruz. **“Allah size yardım ederse, artık size üstün gelecek hiç kimse yoktur.”** [Ali İmran 160]

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
İslam Ebu Halil - Özbekistan**